EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 7.6.2022
COM(2022) 256 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

16. årsrapport (2021) om gennemførelsen af EU-bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

16. årsrapport (2021) om gennemførelsen af EU-bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006[1] ("støtteforordningen") er grundlaget for bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev mellem 2006 og ultimo 2021 afsat 623 mio. EUR til aktiviteter under støtteforordningen. I december 2021 blev der indgået forpligtelser for et beløb på 30,7 mio. EUR til det årlige handlingsprogram for 2021[2.] I den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 anlægges der et flerårigt perspektiv for programmet, og det bliver muligt at få en stabil årlig finansiering. Bistandsprogrammet er dog af ekstraordinær midlertidig karakter og har, hvis det er relevant, til formål at forberede og i givet fald lette fuld anvendelse af gældende EU-ret i de dele af Republikken Cypern, hvor de cypriotiske myndigheder ikke har nogen effektiv kontrol, når der er opnået en løsning på Cypern-problemet, og både støtteforordningen og Rådets forordning (EF) 2020/2093[3] om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme giver mulighed for en revision, hvis der opnås en genforening.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i de dele af Republikken Cypern, hvor de cypriotiske myndigheder ikke har nogen effektiv kontrol, og hvor anvendelsen af gældende EU-ret er midlertidigt suspenderet i henhold til tiltrædelsestraktatens protokol nr. 10. Bistanden gennemføres gennem direkte og indirekte forvaltning.

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Ydelse af sådan bistand indebærer ikke, at nogen anden offentlig myndighed end Republikken Cyperns regering anerkendes i egnene. Det er nødvendigt med ad hoc-ordninger, for at programmet skal kunne gennemføres, samtidig med at principperne om forsvarlig finansiel forvaltning overholdes. Ved EU-finansierede støtteprogrammer er det under normale omstændigheder aftalerne med et modtagerlands regering, der udgør den retlige ramme for udviklingsbistanden. Der kan imidlertid ikke indgås sådanne aftaler om bistand til det tyrkisk-cypriotiske samfund. Det er en del af Kommissionens ansvarsområde at styre og imødegå den iboende risiko, og de trufne foranstaltninger omfatter bl.a. nøje tilsyn med kontrakter og støtte

[1] Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund og om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2667/2000 om Det Europæiske Genopbygningsagentur (EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5).

[2] Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 13.12.2021 om vedtagelse af et handlingsprogram for det tyrkisk-cypriotiske samfund for 2021 (C(2021) 8905).

[3] Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L433I af 22.12.2020, s.11).

til støttemodtagere, reviderede betalingsbetingelser og varsomhed med hensyn til anvendelsen af bankgarantier. Støtten omfatter betydelige beløb i form af tilskud, der kræver en stærk forvaltning.

For at sikre virkning skal det tyrkisk-cypriotiske samfund fuldt ud deltage i forberedelsen af dengældende EU-rets gennemførelse, når suspensionen heraf ophører i overensstemmelse med protokol 10.

Programgruppen benytter EU's programstøttekontor i de områder, hvor Nicosia ikke udøver faktisk kontrol. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder, seminarer og pressekonferencer og kommunikerer med den cypriotiske offentlighed på hele øen, herunder også om støtteprogrammet. Desuden gennemfører EU's Infopoint, som er finansieret under støtteprogrammet, en række kommunikations- og oplysningskampagner til orientering om EU's politikker, prioriteter og tiltag til støtte for det tyrkisk-cypriotiske samfund og fremme af europæisk kultur.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Kommissionen fortsætter med at gennemføre støtteforordningen med det overordnede mål at støtte en genforening. I tilfælde af en samlet løsning på Cypern-problemet træffer Rådet efter forslag fra Kommissionen med enstemmighed beslutning om de fornødne tilpasninger af denne forordning.

Aktiviteterne i 2021 omfattede videreførelse af en række etablerede og vellykkede projekter, f.eks. EU-stipendier og tillidsskabende tiltag som støtte for Det Tekniske Udvalg om Kulturarv og Komitéen for Forsvundne Personer. En særlig facilitet fortsatte med at finansiere de fælles tekniske udvalgs initiativer.

Det er fortsat et vigtigt element i programmet at yde støtte. Der blev ydet mere støtte til økonomiske nøglesektorer, som forbereder sig på en løsning gennem projekter i den private sektor, landdistrikterne og udviklingen af menneskelige ressourcer. Med bestræbelserne blev der opnået håndgribelige forbedringer inden for udryddelse af dyresygdomme og fødevaresikkerhed.

I april 2021 vedtog Kommissionen to retsakter: Forordning (EU) 2021/591 om registrering af Halloumi/Hellim i registret over oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser (BOB) og afgørelse (EU) 2021/586 om tilladelse til, at der handles med Halloumi/Hellim på tværs af den grønne linje, når de tyrkisk-cypriotiske producenter har tilpasset deres produktionsstandarder til EU's standarder for dyresundhed og fødevaresikkerhed. Siden den 1. oktober 2021 må kun Halloumi/Hellim, der er produceret i Cypern i henhold til den traditionelle opskrift, markedsføres i EU under den betegnelse. Der blev efterfølgende iværksat en række støtteforanstaltninger til gennemførelse af Halloumi/Hellim-BOB-pakken i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

Der er fortsat betydelige mangler i støttemodtagernes kapacitet til effektivt at gennemføre den gældende EU-ret efter en samlet løsning. Det tyrkisk-cypriotiske samfund har dog gjort gode fremskridt på en række områder og har opnået en bedre forståelse for udfordringerne.

En sag, der stadig volder problemer, er opførelsen af Famagusta-kloaknettet, som Kommissionen indgik en aftale om i december 2013. Tvisten med den tidligere kontrahent skal afgøres ved voldgift, og retssagen pågår stadig. Samtidig blev der indgået en aftale vedrørende saneringsarbejdet, og arbejdet er påbegyndt.

Covid-19-pandemien har hæmmet gennemførelsen af støtteprogrammet. Kommissionen sikrede fortsat, at programmet leverede uanset omstændighederne, og har indført en række afbødende foranstaltninger for at sikre videreførelsen af projekter. Der blev mobiliseret en nødpakke for at levere det mest nødvendige medicinske udstyr, økonomisk støtte til mikrovirksomheder og SMV'er og ekspertrådgivning til det tyrkisk-cypriotiske samfund.

Ved årets udgang var der 191 kontrakter under støtteprogrammet.

4.2. Fremskridt med de enkelte målsætninger

Det overordnede mål med støtteprogrammet er at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, på en forbedring af kontakten mellem øens to befolkningsgrupper og med EU samt på at forberede EU-rettens gennemførelse.

Aktiviteterne i forbindelse med de enkelte målsætninger i støtteordningen i 2021 er beskrevet nedenfor.

4.2.1. Målsætning 1: Udbygning og omstrukturering af infrastruktur

The United Nations Development Programme (UNDP) fortsatte gennemførelsen af den "Lokale infrastrukturfacilitet" (LIF) gennem igangværende bidragsaftaler med Kommissionen, på Unionens vegne, for 23,4 mio. EUR. Faciliteten yder støtte til forberedelse og gennemførelse af relevante lokale infrastrukturinvesteringer. Ud over 13 væsentlige projekter under LIF blev der i 2021 også gennemført en optimeret tredje indkaldelse af forslag til de lokale samfund, hvilket resulterede i potentielt fire nye projekter til LIF-pipelinen. I 2021 startede byggeriet på Kormakitis Centre for Cooperation, mens planlægnings-/bygningskontrakten blev underskrevet for udvidelsen af Morphou spildevandsrensningsanlægget.

Inden for vandsektoren blev opførelsen af den nye Nicosia-del af samlebrønden afsluttet i november 2021. Projektet involverede anlæggelsen af 13 km kloakledninger til at aflede spildevand fra Nicosia med omegn til Nicosias tværcypriotiske rensningsanlæg, et EU-finansieret projekt, der blev afsluttet i 2013. Projektet vil reducere grundvandsforurening og beskytte hele øens fælles vandressourcer.

Der blev påbegyndt saneringsarbejde på Famagusta kloaksystemet i juli 2021, hvor de rette betingelser var tilstede for effektiv gennemførelse af kontrakten.

De to ændrede anlægskontrakter om arbejdet med at udvide deponeringsanlægget og afgasningsanlægget, som nu udgør en investering på mere end 4,5 mio. EUR i håndtering af fast affald, skred fremad trods covid-19-pandemien. Med ændringerne blev det muligt at fremstille op til 0,8 MW strømforsyning fra vedvarende energikilder (indsamling, håndtering og forbrænding af gas fra deponeringsanlæg). Den fremstillede elektriske energi sikrer en bæredygtig behandling af spildevand fra deponeringsanlæg (perkolat) ved den nyinstallerede håndteringsfacilitet.

Desværre har støttemodtageren ikke kunnet anvende deponeringsanlægget i overensstemmelse den oprindelige hensigt, herunder anlægget til behandling af perkolat. Selv om det blev bestilt i 2021, blev anlægget til behandling af perkolat efterfølgende lukket ned og holdt lukket i mere end 10 måneder. Dette har uundgåeligt ført til en betydelig forværring af investeringen. Kommissionen arbejder konstant for at rette op på denne situation og få anlægget i gang igen.

Tjenesteydelseskontrakten om kapacitetsopbygning introducerede principperne for cirkulær økonomi inden for affaldshåndteringspraksis i lokalsamfundene. Arbejdet begyndte med oprettelsen af den første almennyttige producentansvarsorganisation for genanvendelse af emballageaffald. Denne proces nærmer sig nu sin afslutning. Som en del af dette initiativ har man haft succes med anvendelsen af spildevandsslam fra Nicosias rensningsanlæg, og lokale landbrugere har gennemført det i praksis.

I overensstemmelse med den EU-finansierede integrerede plan for håndtering af fast affald er støtte til otte lokalsamfund for at forbedre deres infrastruktur for affaldshåndtering i den sidste fase af gennemførelsen.

Den lokale tekniske kapacitet til at overvåge miljøkvaliteten blev forbedret gennem renovering af luftkvalitetsovervågningsnettet og oprettelsen af et referencelaboratorium for luft- og brændstofkvalitet. Luftkvalitetsovervågningsnettet, som har været i fuld drift i 2021, giver nu foranstaltninger for flere forurenende stoffer på et stigende antal steder.

4.2.2. Målsætning 2: Fremme af social og økonomisk udvikling

Støtteprogrammet omfattede fortsat de mest presserende behov, der er identificeret af sundhedssektoren for at bekæmpe covid-19-pandemien, og mobiliserede en økonomisk nødpakke til en værdi af 11 mio. EUR for at afbøde pandemiens socioøkonomiske konsekvenser.

Projektet "Innovativ iværksætteri og dialog", som blev gennemført med Northern Ireland Cooperation Overseas (NI-CO), var den største drivkraft til at bekæmpe pandemiens negative økonomiske virkninger. I alt er der blevet tildelt 7,2 mio. EUR til tilskudsordningen "Beskyttelse og skabelse af arbejdspladser", der skal bruges til, at 86 succesfulde mikrovirksomheder og små virksomheder kan modtage støtte på op til 60 000 EUR.

Inden for udviklingen af landdistrikterne blev kontrakten om teknisk bistand til bedriftsrådgivningstjenester (Farm Advisory Services FAS) forlænget og udløber i slutningen af januar 2024. Den har til formål at støtte tyrkisk-cypriotiske landbrugere i gennemførelsen af FAS-strategien, som omfatter rådgivning, uddannelse og kapacitetsopbygning for lokale rådgivere.

Med henblik på støtte til gennemførelsen af Halloumi/Hellim-BOB-pakken blev der i 2021 indgået kontrakter om indsatsområder inden for fødevaresikkerhed og kriseberedskab til en værdi af 3,1 mio. EUR. Projektet om teknisk bistand har til formål at fremskynde gennemførelsen af standarder for fødevarehygiejne og fødevaresikkerhed i de tyrkisk-cypriotiske samfund i overensstemmelse med EU-bestemmelserne og at forbedre beredskabet over for mulige dyresygdomskriser.

Endvidere blev der i forbindelse med et projekt om teknisk bistand til styrkelse af veterinærspecialisters kapacitet til at forebygge, bekæmpe og udrydde dyresygdomme afsluttet en anden større prøvetagning og testning af dyr med fokus på prioriterede dyresygdomme (brucellose og tuberkulose). Kommissionen leverede laboratorietest, veterinærartikler og -ydelser til prøvetagning og testning af dyr. Der blev udtaget stikprøver fra mere end 6 100 bestande og mere end 427 000 dyr (kvæg, får og geder) for at påvise inficerede dyr og fjerne dem fra bedrifterne. Som følge heraf er forekomsten af brucellose i det tyrkisk-cypriotiske samfund nu i tilbagegang.

Med EU-støtten blev der gjort desuden yderligere fremskridt, når det gælder at få private dyrlæger til at foretage prøvetagning og testning af dyr. Der blev indkøbt

laboratorieudstyr for næsten 500 000 EUR for at hjælpe med at øge mulighederne for og pålideligheden ved at teste på fødevare- og sundhedslaboratorier.

I uddannelsessektoren var et teknisk bistandsprojekt om forbedring af undervisning af læring med til at foretage en situationsanalyse af løbende faglige udvikling og en analyse af anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi i tyrkisk-cypriotiske samfund. Kommissionen langsigtede mål for at tilpasse de tyrkisk-cypriotiske børns skolegang, så den stemmer overens med bedste internationale praksis, fortsætter.

Projektet, til en værdi af 1,1 mio. EUR, med at udstyre grundskoler med videnskabelige laboratorier er fuldført. Der blev leveret møbler og udstyr på 48 grundskoler. Der blev også leveret et mobilt laboratorium (en særligt udstyret bus) til støttemodtageren. Der blev arrangeret en række uddannelsestiltag for de lærere i grundskolen, som vil have timer i laboratorierne. Samtidig blev der iværksat en ledsageforanstaltning for vejledning om effektiv anvendelse af laboratorierne og bæredygtighed. Derefter blev der leveret laboratorier til skoler på sekundærtrinnet.

Trods en kort afbrydelse på grund af covid-19-pandemien fortsatte projektet om udvikling af læseplaner til erhvervsrettet uddannelse og videregående uddannelse inden for udvalgte erhvervsuddannelsesområder med det formål at fremme ungdomsbeskæftigelsen. Støttemodtagerne gav gentagne gange udtryk for deres tilfredshed med projektaktiviteterne og anmodede om, at projektet blev forlænget med 2 år.

Med Verdensbankens program for økonomisk overvågning blev der fortsat gennemført dybdegående analyse, ydet teknisk bistand og fremsat forslag til forbedringer. Programmet fokuserede på makroøkonomisk analyse og bæredygtig udvikling, erhvervsklimaet og de handelsrelaterede følger af en genforening, beskæftigelse og kompetencer med særligt fokus på kvinders økonomiske indflydelse og indgående analyse af specifikke aspekter af landbrugsproduktion.

Inden for området statistik blev der i 2021 indgået to kontrakter om levering af IT-infrastruktur og teknisk bistand med det formål at forbedre levering og forvaltning af administrative datakilder. Disse projekter suppleres med målrettet bistand gennem Kommissionens instrument til teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) og Verdensbanken. Projekterne er en del af en bredere EU-strategi med henblik på at forbedre produktionen af statistik i de tyrkisk-cypriotiske samfund.

4.2.3. Målsætning 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet

Komitéen for Forsvundne Personer, som får støtte fra støtteprogrammet gennem en støtteaftale med UNDP, fortsatte sit felt- og laboratoriearbejde. Ud af de i alt 2 002 forsvundne personer havde Komitéen for Forsvundne Personer ultimo 2021 opgravet jordiske rester fra 1 184 personer. Heraf er 1 023 genetisk identificeret og bragt tilbage til deres familier. Pandemien og det meget varme vejr forsinkede udgravningsarbejdet i 2021 betydeligt, hvilket førte til, at medlemmerne af Komitéen for Forsvundne Personer gennemførte en ny udgravningsstrategi i tilfælde af uforudsete begivenheder.

I december 2021 blev der underskrevet en ny bidragsaftale på 2,6 mio. EUR til at støtte Komitéen for Forsvundne Personers indsats i 2022. Samlet set har EU i perioden 2006-2021 bidraget med mere end 30 mio. EUR, hvilket svarer til 75 % af den samlede støtte, der er ydet til Komitéen for Forsvundne Personer i denne periode.

Beskyttelse af kulturarv gennem det fælles kommunale Tekniske Udvalg for Kulturarv forblev et centralt element i den forsonende og tillidsskabende del af støtteprogrammet med 18 afsluttede projekter i 2021. Alt i alt er der ydet ca. 22 mio. EUR i EU-midler til programmet for kulturarv. Dette betød, at mere end 107 kulturarvssteder på hele øen kunne bevares, støttes strukturelt, beskyttes eller genoprettes fysisk.

Faciliteten til støtte for de to samfunds tekniske udvalg bringer de to befolkningsgrupper stadigt tættere sammen og løser cyprioternes udfordringer i hverdagen. På trods af pandemien gennemførte Committees on Culture, Environment, Education and Health et antal målrettede aktiviteter.

Efter den vellykkede gennemførelse af United World Colleges' (UWC) pilotstipendieordning for de to samfund gjorde en ny aftale det muligt for 10 tyrkisk-cypriotiske og 10 græsk-cypriotiske studerende at påbegynde den internationale studentereksamen i forskellige lande i 2021. De tiltag, der er gennemført af UWC, omfatter også ungdomsaktiviteter på tværs af samfundene og korte kurser med henblik på at styrke de unges evne til at skabe positive ændringer i deres samfund.

Støtten til civilsamfundet fortsatte i 2021. Civic Space, den tekniske bistand til civilsamfundsorganisationer, fortsatte med at bidrage til at opbygge organisationernes kapacitet, fremme et gunstigt miljø for udvikling af civilsamfundet og stimulere netværk og fælles tiltag med græsk-cypriotiske og andre civilsamfundsorganisationer i EU. Civic Space's aktive borgerretsmekanisme, også kendt som "Grow Civic", er blevet gennemgået og vil støtte civilsamfundsorganisationernes og aktivisternes rettighedsbaserede tiltag.

Der blev i alt tildelt 11 nye tilskud, primært til mindre græsrodscivilsamfundsorganisationer, under "Det cypriotiske civilsamfund i aktion VII". Hovedparten af projekterne fra den tidligere indkaldelse og indkaldelsen om bekæmpelse af menneskehandel blev afsluttet i 2021. De resterende projekter er i den sidste fase af gennemførelsen. De modtagere, der ansøgte med partnere fra begge samfund, fortsatte samarbejdet med deres græsk-cypriotiske modparter.

I oktober 2021 påbegyndte platformen for menneskerettigheder gennemførelsen af sit EU-finansierede direkte tilskud. Platformen vil overvåge og rapportere om bekæmpelse af menneskehandel, flygtninges rettigheder, LGBTI+-rettigheder, relevant interessentdeltagelse, fængselsforhold og frihed for tortur. Den støtter også ofre og styrker civilsamfundsorganisationernes kapacitet med hensyn til rettighedsbaserede spørgsmål generelt.

Som led i den lokalsamfundsmæssige tilskudsordning blev der opført et tilflugtssted for ofre for vold i hjemmet i Nicosia. Projektet var også med til at skabe opmærksomhed og strømline støtteprocedurer i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

4.2.4. Målsætning 4: Det tyrkisk-cypriotiske samfunds tilnærmelse til EU

Forvaltningen af "EU's stipendieprogram" har siden studieåret 2014-2015 været udliciteret til British Council. Det budget, der var til rådighed under den seneste indkaldelse, gjorde det muligt at finansiere 136 stipendier for studieåret 2021/2022. Disse stipendier hjalp studerende i løbet af det første år af en grunduddannelse på universitetsniveau, studerende i deres master- eller ph.d.-programmer samt forskere og fagfolk med yderligere at udvikle deres sproglige og faglige færdigheder i flere EU-lande.

Siden 2007 er der blevet uddelt ca. 2 000 stipendier for at gøre det muligt at studere på

flere end 100 uddannelsessteder, bl.a. mere end 100 universiteter i 23 EU-lande og uddannelsessteder inden for mere end 20 forskellige erhverv. Fra 2022 erstattes British Council af Goethe Institut som gennemførelsespartner. Der blev indgået en aftale med Europakollegiet om legater til op til tre tyrkisk-cyprioter, forudsat at de opfylder adgangskravene.

EU's Info-point, der ledes af EUPSO-kontoret sammen med Kommissionens repræsentation i Cypern, gav EU stor synlighed i 2021 gennem sine aktiviteter både online og offline. Det omfattede mere end 20 EU-relaterede emner, herunder ligestilling mellem kønnene, kønsbaseret vold, LGBTI+-rettigheder, rettigheder for personer med handicap, desinformation og sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Den europæiske grønne pagt blev fremmet gennem webinarer om bæredygtig energi, energieffektivitet, brandforebyggelse, nulforurening, affaldshåndtering og emballageaffald.

EU's Info-point afholdt 32 arrangementer, herunder en stor onlinekampagne om europadagen og 79 tilbagevendende begivenheder, herunder en række onlinekoncerter, introduktion til nye europæiske sprog og kunstprojekter. Arrangementerne tiltrak mere end 15 000 deltagere. Der blev iværksat og gennemført en stor "sund livsstil for alle" oplysningskampagne. Endelig blev der udarbejdet 12 nyhedsbreve og 9 infografikker/publikationer, der blev uddelt 471 oplysningsprodukter, udgivet 289 nyhedsartikler og vist 11 tv-indslag i de lokale medier.

Trafikken på Facebook-siden "Abbilgi" bekræfter også aktiviteternes popularitet med mere end 2 000 nye følgere i 2021, hvilket bringer det samlede antal følgere siden dens åbning op på 22 812.

4.2.5. Målsætning 5-6: Forberedelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund på indførelsen og gennemførelsen af gældende EU-ret

Kommissionens instrument til teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) bruges til at gennemføre målsætning 5 og 6 i støtteforordningen og hjælper dermed med at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på gennemførelsen af EU-retten, når suspensionen heraf ophører ved gennemførelsen af en omfattende løsning på Cypern-spørgsmålet.

Der blev fortsat ydet bistand i 2021 inden for 12 hovedområder eller "sektorer" inden for EU-retten. TAIEX-støtten blev tilpasset til onlineformatet med en stigende interesse fra næsten alle sektorer. Der blev i alt afholdt 147 TAIEX-begivenheder i 2021, hvilket er en betydelig stigning set i forhold til 49 afholdte begivenheder i 2020. Ud over de almindelige TAIEX-aktiviteter blev der udviklet en database over alle de retsakter, der er udarbejdet med TAIEX-støtte og med henblik på at forbedre kvaliteten af oversættelse og tolkning i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

TAIEX-sundhedseksperter har fortsat ydet bistand som led i reaktionen på covid-19. Støtten fokuserede på foranstaltninger til forebyggelse, afsløring og modvirkning, primært folkesundhedsforanstaltninger, en effektiv teststrategi og vaccinationsplaner. Eksperterne var også med til at øge laboratoriekapaciteten og oprette et notifikationsnetværk for lægemiddelovervågning i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

TAIEX-støtten til samhandelen over den grønne linje (forordning (EF) nr. 866/2004) fortsatte. Kommissionsbefalede uafhængige eksperter genoptog inspektionen af kartofler, honning og frisk fisk i 2021.

4.3. Finansiel gennemførelse (aftaler og udbetalinger)

4.3.1. Aftaleindgåelse

Kommissionen underskrev i 2021 retlige forpligtelser til en værdi af 30 mio. EUR. Det betyder, at bevillingspuklen er blevet fjernet under hensyntagen til menneskelige og finansielle begrænsninger, mangler i forberedelserne på den fremtidige gennemførelse af EU-retten og projekternes bæredygtighed.

4.3.2. Betalinger

I 2021 beløb betalingerne sig til 38 mio. EUR (41 mio. EUR i 2020).

4.4. Overvågning

Kommissionen er direkte ansvarlig for gennemførelsen af de fleste projekter (direkte forvaltning). Den overvågning, der foretages af Kommissionens medarbejdere, er meget betydelig, og der er løbende kontakt til kontrahenter, der foretages stikprøvekontroller og afholdes møder på stedet samt møder i styringskomitéerne. Den tekniske bistand fra tilskudsstøttegruppen støttede fortsat Kommissionen i dens arbejde med overvågning af gennemførelsen af tilskudsaftaler og bistod samtidig støttemodtagerne i anvendelsen af EU-reglerne for gennemførelse af tilskudsaftaler, herunder afledte bestemmelser om offentlige indkøb.

Kommissionen gennemfører også en række kontrakter ved indirekte forvaltning. Gennemførelsesorganer såsom UNDP, British Council og NI-CO rapporterer til Kommissionen i overensstemmelse med de gældende rammeaftaler. Kommissionen er i høj grad involveret i den daglige overvågning af disse tiltag.

4.5. Revision og kontrol

De anbefalinger fra sidste revision, der blev udført af Den Interne Revisionstjeneste i 2017 i forbindelse med interne kontrolordninger på området for offentlige indkøb, er gennemført fuldt ud.

4.6. Evaluering

Projektet med resultatorienteret overvågning (ROM) reviderede fortsat de udvalgte foranstaltninger og tilbød den planlagte uddannelse i relevante interessenters forbedrede interne overvågningskapacitet. Anbefalingerne fra ROM-eksperterne om relevans, effektivitet, virkning og bæredygtighed integreres nu under de gennemgåede aktioner og fremefter.

Midtvejsevalueringen af støtteprogrammet blev afsluttet i 2021. Dets formål var at udarbejde en generel uafhængig vurdering og indsamle dokumentation for de fremskridt, der er sket i forhold til de målsætninger, der er fastsat i støtteforordningen i perioden 2013-2018. Den endelige rapport konkluderede, at støtteprogrammet kan betragtes som yderst relevant og, i lyset af de særlige omstændigheder for det tyrkisk-cypriotiske samfunds sammenhæng, et relativt succesrigt initiativ, som giver en betydelig EU-merværdi.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Samlet set blev der gennemført 394 synligheds- og kommunikationstiltag i 2021, primært online på grund af covid-19-restriktionerne. Forberedelserne af brochurer om EU-støtte som reaktion på covid-19 og om udviklingen af den private sektor skred frem.

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering, både fysisk og online. Kommissionen er fortsat afhængig af regeringens samarbejde i forbindelse med kontrol af ejendomsrettigheder og formidling af de to samfunds tekniske udvalgs arbejde. Kommissionen mødes regelmæssigt med den permanente repræsentation.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen fortsætter med at yde bistand i henhold til støtteforordningen for at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling og ved at arbejde på forordningens seks målsætninger. I løbet af 2021 var bistanden fortsat rettet mod de områder, der udgør særlige problemer for den fremtidige overholdelse af EU-retten.

Resultaterne af den hidtidige bistand og projekternes modning vil løbende indgå i kommende programrunder. Indsatsens fokus vil fortsat ligge på at styrke effekten inden for prioriterede områder gennem færre, men større tiltag.

Kommissionen er indstillet på at stille de nødvendige ressourcer til rådighed — herunder inden for rammerne af støtteprogrammet — til understøttelse af forhandlingerne om en løsning i FN-regi.